

Ciril Kosmač:

POMLADNI DAN

Ciril Kosmač se je rodil 28. septembra leta 1910 na Slapu ob Idrijci, umrl pa 28. januarja leta 1980. V svojih knjigah je največ pisal o rodnem kraju, stiskah, upanju ter o smrti. V knjigi Pomladni dan je opisal čas med 1. svetovno vojno, čas med vojnoma in nekaj o času 2. svetovne vojne. V njej pripoveduje o njegovi mladosti, šolanju, izgubi mame, o težkem življenju med vojno, o pomanjkanju, upanju tamkajšnjih ljudi na boljše čase, pa tudi o ljubezni, ki je ljudi osrečevala, jih napolnila z energijo, a jih vedno znova na koncu razočarala in užalostila.

Kadetki, siroti brez staršev je vojna vsekakor zaznamovala življenje. Njena mama Justina se je med 1. svetovno vojno zaljubila v češkega kadeta in z njim zanosila. Vendar pa se je Kadetovo življenje hitro končalo, ko si je v žalosti nad smrtjo njegovega prijatelja in občutka krivde, vzel življenje še pred Kadetkinim rojstvom. Tako je Justina ostala sama s Kadetko. Toda žalost ob izgubi Kadeta je bila za Justino prevelika, zato si je tudi sama vzela življenje. Tako je siroto Kadetko k sebi vzela pisateljeva družina. Kadetka je bila zelo lepo, mirno in pametno dekle, dobrega srca, ki je zelo rada pela, se smejala in zelo veliko govorila. Ciril pa je bil mlad, živ fant, ki se je zelo želel učiti in v življenju nekaj postati, kar je bila tudi zadnja želja njegove preminule matere in ga je gnala naprej. Zaradi želje oz. bolj preračunljivosti babice se je Kadetka preselila nazaj domov, potem pa k teti, kjer se je izučila za šiviljo. Ko sta umrla njena teta in mož je ostala sama v hiši. Veliko fantov ji je dvorilo, saj je bila zelo lepa, vendar ni nobenega uslišala. Živela je pošteno, vendar so jo ljudje, predvsem zaradi ljubosumja začeli zaničevati in jo imeli za grešnico in slabo dekle. Toda vse se je spremenilo, ko je spoznala mladega Laha, ki jo je očaral. Vendar ljudje niso marali, da bi se dekleta možila z Lahi. Vendar kot pravi pregovor: Ljubezen ne pozna meja. Lah je prestopil k partizanom in tako uresničil Kadetkino željo. Kmalu je rodila deklico z imenom Silvija. Lah je moral spet v vojno. Ko se je pisatelj vrnil domov po 15-ih letih, je srečal Kadetko in njeno hčerko. Kadetka je še zmeraj čakala svojega Laha, da se vrne iz vojne. Vendar je ta žal izgubil življenje, ko si je po nesreči pognal kroglo v glavo. Pokopali so ga blizu groba Kadetkinega očeta. To je Kadetka izvedela šele, ko se je skupaj s Cirilom in njegovo babico odpravila na grob svojega očeta. Življenje se ji je obrnilo na glavo. Žalostna usoda matere in hčere se je ponovila. Ciril se je s Kadetko dobro razumel, se z njo pogovarjal in večkrat mislil nanjo in na njeno tragično življenje. Včasih si dobil občutek, da je do nje čutil nekaj več kot le prijateljstvo.

Knjiga mi je bila všeč, saj je pisatelj zelo dobro opisal takratno težko življenje med vojno in žalostne usode ljudi. Motilo me je le to, da je pisatelj življenje opisal v pomešanem vrstnem redu. V današnjem času, ko nam je bolj kot ne celo življenje postlano z rožicami si ne moremo predstavljati, kaj so preživljali ljudje med vojno ter kakšne grozote so se jim dogajale. Zato je pomembno, da preberemo tudi kakšno tako knjigo in ob težkih trenutkih pomislimo na tiste ljudi. Marsikdaj lahko ugotovimo, da le ni vse tako črno in brezizhodno.

